

Európska
komisia

Rozvíjanie zručností pre trh práce

Závery z Rigy Európska spolupráca v oblasti odborného vzdelávania a prípravy 2015 – 2020

Na to, aby ľudia mohli hrať aktívnu úlohu na európskom trhu práce dneška a zajtrajška, potrebujú zručnosti na vysokej úrovni. Modernizácia odborného vzdelávania a prípravy (OVP) im umožní rozvíjať si tie správne zručnosti po celý život s využitím flexibilných možností vzdelávania.

V rýchlo sa meniacej globálnej ekonomike rozvoj zručností a ich dobré využitie rozhoduje do značnej miery o našej schopnosti podporovať inovácie a rast a udržať náš sociálny model. Európa potrebuje poskytnúť svojim obyvateľom správne zručnosti, aby mohli zohrávať aktívnu úlohu na trhu práce a v spoločnosti. Program pre nové zručnosti pre Európu bol predložený ako príspevok na úrovni EÚ s cieľom viesť túto diskusiu a poskytnúť členským štátom konkrétne oblasti pre činnosť a spoluprácu.

Pokiaľ ide o zručnosti pre trh práce, odborné vzdelávanie a príprava (OVP) si zaslúžia mimoriadnu pozornosť. Prognózy v niekoľkých členských štátoch naznačujú budúci nedostatok ľudí s kvalifikáciou OVP. Avšak pre priveľa mladých ľudí a ich rodičov zostáva počítať OVP až druhou voľbou a len menšine pracovníkov sú ponúkané príležitosti pre ďalší rozvoj zručností. OVP sa môže stať atraktívnejším len vtedy, keď ľudia budú dôverovať jeho výsledkom a keď poskytnú študentom viac príležitostí na získanie pracovných skúseností a na uplatnenie v zahraničí. Ľudia, ktorí sa rozhodnú pre programy OVP, by mali získať uznanie za nadobúdané zručnosti, a tí, ktorí získali kvalifikáciu OVP, by mali mať možnosť postúpiť na vyššiu úroveň vzdelávania alebo odbornej prípravy. To si vyžaduje úzke partnerstvo s podnikmi, vysokoškolským systémom a výskumom.

5 Závery z Rigy: cieľov na zlepšenie OVP

V rámci kodanského procesu sa 20. júna 2015 stretli v Rige ministri zodpovední za odborné vzdelávanie a prípravu zo všetkých členských štátov EÚ, kandidátskych krajín EÚ a krajín EHP spolu s európskymi sociálnymi partnermi (ETUC, BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP) a Európskou komisiou. Spoločne sa dohodli na záveroch z Rigy, ktoré stanovujú „päť strednodobých cieľov v oblasti OVP“. Tieto kľúčové ciele tvoria základ programu pre modernizáciu OVP v období 2015 – 2020.

1

Podporovať výučbu na pracovisku vo všetkých jej formách, so zvláštnym dôrazom na učňovské vzdelávanie, a to pri zapojení sociálnych partnerov, podnikov, komôr a poskytovateľov OVP a stimuláciou inovácií a podnikania.

Vzdelávanie na pracovisku sa preukázalo ako veľmi účinné pri rozvoji zručností potrebných pre trh práce vrátane sociálnych zručností, ako aj zručností použiteľných v rôznych pracovných prostrediach. Avšak iba 25 % zo študentov počiatočného OVP sa zúčastňuje programov vzdelávania na pracovisku. Je tu jasná potreba kvalitnejšieho učňovského vzdelávania a vzdelávania na pracovisku. To si

Európske združenie učňovskej prípravy spája verejné a súkromné subjekty s cieľom zlepšiť kvalitu, ponuku a imidž učňovského vzdelávania v Európe.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=sk>

Európsky pakt pre mládež podporuje zamestnateľnosť mladých ľudí prostredníctvom partnerstiev medzi príslušnými verejnými a súkromnými subjektmi.
<http://www.csreurope.org/pactforyouth>

vyžaduje partnerstvo medzi inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy a podnikmi a organizáciami na trhu práce. Takéto partnerstvá podporuje Európske združenie učňovskej prípravy a Európsky pakt pre mládež.

2

Ďalej rozvíjať mechanizmy zabezpečenia kvality OVP v súlade s odporúčaním EQAVET a ako súčasť systémov zabezpečenia kvality zaviesť priebežné poskytovanie informácií a spätnej väzby v systémoch I-VET a C-VET na základe výsledkov vzdelávania.

Zamestnávateľa vo všetkých krajinách a odvetviach potrebujú mať dôveru v to, že pracovníci skutočne majú zručnosti uvedené vo svojej kvalifikácii. Preto je potrebné zaistiť kvalitu vo všetkých fázach OVP – učebné osnovy, výučba, hodnotenie, validácia a certifikácia –, aby sa zabezpečilo, že výsledky sú dobré tak v prípade počiatočného (I-VET), ako aj ďalšieho odborného

vzdelávania (C-VET). Nástroj EQAVET sa vyvíja s cieľom poskytovať lepšiu podporu pre kvalitu vzdelávania na pracovisku a C-VET a sledovať profesijné výsledky OVP.

EQAVET je sieť pre európsku spoluprácu v rozvoji zabezpečenia kvality OVP s využitím európskeho referenčného rámca.
www.eqavet.eu

3

Zlepšiť prístup k OVP a kvalifikácii pre každého prostredníctvom pružnejších a otvorenejších systémov, a to najmä ponukou efektívnych a komplexných poradenských služieb a validácie neformálneho a informálneho vzdelávania.

Ľudia dnes majú široký výber možností, ako si rozvíjať zručnosti, od stredísk odbornej prípravy cez internetové kurzy

a zamestnanie až po dobrovoľníctvo a ďalšie životné skúsenosti. Na to, aby ľudia mohli získať z týchto príležitostí čo najviac, sú potrebné vhodné podmienky: zručnosti, bez ohľadu na spôsob, akým boli získané, by mali byť ohodnotené, validované a zahrnuté do kvalifikácie. Služba Europass a nástroj ECVET budú vykonávaním odporúčania o validácii neformálneho a informálneho vzdelávania a revízie európskeho kvalifikačného rámca podporovať otvorené a flexibilné možnosti vzdelávania.

Európsky kvalifikačný rámec (EKR) definuje osem úrovní študijných výsledkov, takže kvalifikáciu v rôznych krajinách a odvetviach možno lepšie porovnávať a pochopiť.

Portál Europass sa vyvíja ako súčasť programu zručností tak, aby zahŕňal všetky online služby zamerané na zručnosti a kvalifikácie.

ECVET je európsky kreditný rámec pre OVP, ktorý podporuje flexibilné možnosti vzdelávania.
www.ecvet-secretariat.eu

Odporúčanie pre validáciu neformálneho a informálneho vzdelávania vyzýva na prijatie vnútroštátnych opatrení, ktoré jednotlivcom umožnia požiadať o validáciu zručností získaných mimo inštitucionálneho vzdelávania.

4

Poskytnúť ďalšiu podporu pre kľúčové zručnosti v osnovách OVP a ponúknuť efektívnejšie možnosti získania alebo rozvoja týchto zručností prostredníctvom I-VET a C-VET.

Do ukončenia počiatočného vzdelávania a odbornej prípravy by mal každý získať základný súbor zručností v súlade s ôsmimi kľúčovými zručnosťami pre celoživotné vzdelávanie. Tie tvoria základ pre akékoľvek ďalšie vzdelávanie a pre aktívny život v dnešnej spoločnosti a na trhu práce. Počiatočné programy OVP by mali pre svojich absolventov zabezpečiť, aby si okrem konkrétnych odborných zručností rozvíjali všetky kľúčové zručnosti vrátane digitálnych zručností a zručností zameraných na podnikanie a inovácie. Tie sú potrebné a užitočné pre ďalšie pôsobenie na trhu práce. Na podporu v tejto oblasti sa v rámci programu pre nové zručnosti pre Európu reviduje európsky rámec kľúčových kompetencií.

Komisia v rámci programu zručností navrhla záruku zručností s cieľom dať menej kvalifikovaným dospelým vrátane nových migrantov možnosť zvýšiť úroveň svojich základných zručností – gramotnosti v čítaní a počítaní a digitálnych zručností – a možno aj všetkých kľúčových kompetencií.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1224&langId=en>

5

Zaviesť systematické prístupy a možnosti počiatočného a kontinuálneho profesionálneho rozvoja učiteľov OVP, majstrov odborného výcviku a inštruktorov vo vzdelávacom aj pracovnom prostredí.

Kvalita učiteľov, majstrov odborného výcviku a inštruktorov zostáva kľúčovým faktorom v tom, do akej miery a v akej kvalite si ľudia počas vzdelávania a odbornej prípravy rozvinú svoje zručnosti. Dobrá výučba je podstatnou časťou systému, ktorý vedie k dobrým výsledkom. Pedagogickí pracovníci hrajú významnú úlohu aj v motivácii a vedení študentov, keď ich povzbudzujú, aby sa usilovali o dosiahnutie vyšších úrovní kvalifikácie alebo rozšírili si rozsah svojich zručností.

Výmeny osvedčených postupov a vzájomné učenie sú účinnými spôsobmi podpory členských štátov pri zvyšovaní kvality učiteľov odborného vzdelávania a majstrov odborného výcviku s osobitným zreteľom na posilnenie vzdelávania na pracovisku a učňovského vzdelávania.

SLEDOVANIE POKROKU

Pokrok pri plnení piatich strednodobých cieľov bude sledovaný s podporou CEDEFOP (Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania), ktoré analyzuje európsky a národný vývoj v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, a ETF (Európskej vzdelávacej nadácie), ktorá podporuje rozvoj ľudského kapitálu v transformujúcich sa krajinách.

Ďalšie informácie

Odborné vzdelávanie a príprava (Európska komisia):

http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/index_sk.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146&langId=en>

Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=sk>

Európska nadácia pre odborné vzdelávanie:

<http://www.etf.europa.eu/web.nsf/pages/ETF-SK>

Úrad pre publikácie

ISBN: 978-92-79-59470-0
doi:10.2767/16966

Fotografie: © Belgaimage

Pre akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií, na ktoré sa nevzťahujú autorské práva Európskej únie, je potrebné získať povolenie priamo od držiteľa/držiteľov autorských práv.

© Európska únia, 2016

Reprodukcia povolená za predpokladu uvedenia zdroja.

Printed in Belgium

VYTLAČENÉ NA PAPIERI BIELENOM BEZ POUŽITIA ELEMENTÁRNEHO CHLÓRU (ECF)